

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2016. november 10.*

„Előzetes döntéshozatal — Védjegyek — 2008/95/EK irányelv — A 7. cikk (2) bekezdése — Gyógyszerkészítmények — Párhuzamos import — A piac elzárása — A védjeggyel ellátott áru átcsomagolásának szükségessége — A védjegy jogosultja által az export- és az importpiacon ugyanolyan kisereléstípusokban forgalomba hozott gyógyszerkészítmény”

A C-297/15. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Sø-og Handelsretten (tengerészeti és kereskedelmi bíróság, Dánia) a Bírósághoz 2015. június 18-án érkezett, 2015. június 10-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Ferring Lægemidler A/S**, a Ferring B. V. nevében eljárva,

és

az **Orifarm A/S**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: J. L. da Cruz Vilaça (előadó) tanácselnök, M. Berger, A. Borg Barthet, E. Levits és F. Biltgen bírák,

főtanácsnok: M. Wathelet,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Ferring BV nevében eljáró Ferring Lægemidler A/S képviselőjében T. Ryhl advokat,
- az Orifarm A/S képviselőjében K. Jensen advokat,
- az Európai Bizottság képviselőjében H. Støvlbæk, T. Scharf és J. Samnadda, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

* Az eljárás nyelve: dán.

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2008. október 22-i 2008/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 299., 25. o.) 7. cikke (2) bekezdésének értelmezésére irányul.
- 2 E kérelmet a Ferring BV nevében eljáró Ferring Lægemidler A/S (a továbbiakban: Ferring) és az Orifarm A/S között annak tárgyában folyamatban lévő eljárásban terjesztették elő, hogy a Ferring tiltakozott az egyik, az Orifarm által – a Norvégiából származó párhuzamos behozatal keretében – átcsomagolt gyógyszerének Dániában történő forgalmazása ellen.

Jogi háttér

Az EGT-Megállapodás

- 3 Az Európai Gazdasági Térségről szóló 1992. május 2-i megállapodás (HL 1994. L 1., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 52. kötet, 3. o.; a továbbiakban: EGT-Megállapodás) 13. cikke átveszi az EUMSZ 36. cikk tartalmát.
- 4 A 2008/95 irányelvet az EGT-Megállapodás XVII. mellékletének (Szellemi tulajdon) módosításáról szóló, 2009. december 4-i 146/2009 EGT-vegyesbizottsági határozat belefoglalta az EGT-Megállapodásba (HL 2010. L 62., 43. o.).

Az uniós jog

- 5 A 2008/95 irányelv 7. cikke ekként rendelkezik:

„(1) A védjegyoltalom alapján a jogosult nem tilthatja meg a védjegy használatát olyan árukkal kapcsolatban, amelyeket ezzel a védjeggyel ő hozott forgalomba, vagy amelyeket kifejezett hozzájárulásával hoztak forgalomba a Közösségben.

(2) Az (1) bekezdés nem alkalmazható, ha a jogosultnak jogos érdeke fűződik ahhoz, hogy az áruk további forgalmazását ellenezze, különösen, ha az áru állagát, állapotát – a forgalomba hozatalt követően – megváltoztatták, illetve károsították.”

A dán jog

- 6 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből kitűnik, hogy a 2008/95 irányelvet a dán jogba átültető varemærkeloven (védjegy törvény) 6. cikke lényegében azonos a 2008/95 irányelv 7. cikkével.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 7 A Ferring Dániában, Finnországban, Svédországban és Norvégiában értékesít egy Klyx védjeggyel ellátott gyógyszert, mely védjegynek ő a jogosultja. Ezen államok mindegyikében azonos csomagolásban értékesítik a Klyxet, azaz 120 ml-es és 240 ml-es üvegcsekben, illetve e termék egy vagy tíz adagját tartalmazó kiszerezésben.

- 8 A párhuzamos import tevékenysége keretében az Orifarm Norvégiában tízadagos dobozokban vásárolja meg a Klyxet, majd e terméket egy adagot tartalmazó kiszerelésbe átcsomagolva, és e csomagoláson a Klyx védjegyet újra elhelyezve értékesíti a dán piacon (a továbbiakban: vitatott átcsomagolás).
- 9 A kérdést előterjesztő bíróság előtt a Ferring arra hivatkozik, hogy jogszerűen felléphet a vitatott átcsomagolással szemben, amennyiben először is az nem szükséges a párhuzamos import tárgyát képező termék forgalomba hozatalához, s másodszer az említett átcsomagolás kizárólag az importőr kereskedelmi előnyre való törekvésével magyarázható.
- 10 Az Orifarm ezzel szemben úgy érvel, hogy az átcsomagolás szükséges a Klyx egy adagot tartalmazó kiszerelésének dán piaci szegmensébe való belépéshez.
- 11 A kérdést előterjesztő bíróság előadja, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy a védjegy jogosultja nem tiltakozhat az átcsomagolás ellen, ha e tiltakozás hozzájárul a piacok mesterséges elzárásához. Ez a helyzet áll fenn, amikor a tiltakozás egy olyan átcsomagolást akadályoz meg, amely a gyógyszernek a behozatal államában való forgalmazásához szükséges. E körülmények között a kérdést előterjesztő bíróság arra keres választ, hogy a vitatott átcsomagolás tekinthető-e „szükségesnek”, tekintettel azon tényre, hogy a Klyx az EGT-Megállapodásban részes valamennyi olyan államban – beleértve az alapeljárásban érintett államokat –, ahol e gyógyszert forgalmazzák, kapható egy- vagy tízadagos kiszerelésben.
- 12 E körülmények között a Sø- og Handelsretten (tengerészeti és kereskedelmi bíróság, Dánia) úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
- „1) A 2008/95/EK irányelv 7. cikkének (2) bekezdését és az azzal kapcsolatos ítélkezési gyakorlatot úgy kell-e értelmezni, hogy valamely védjegyjogosult jogszerűen léphet fel gyógyszerek valamely párhuzamos importőr általi folyamatos forgalomba hozatalával szemben, ha az importőr az említett gyógyszert új kiszerelésbe csomagolta át, és újra elhelyezte rajta a védjegyet, amennyiben a védjegyjogosult értékesítette a gyógyszert azonos űrtartalommal és kiszerelésben valamennyi olyan EGT-tagállamban, ahol azt árusítják?
- 2) eltérő lesz-e az első kérdésre adandó válasz, ha a védjegyjogosult mind a kivitel, mind pedig a behozatal államában két különböző kiszerelésben (tízüvegcsés és együvegcsés csomagokban) értékesítette a gyógyszert, és az importőr a kiviteli államban tízüvegcsés csomagokat vásárolt, majd átcsomagolta azokat együvegcsés csomagokba, amelyeken újra elhelyezte a védjegyet, mielőtt a termékeket a behozatal államában forgalomba hozta volna?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

- 13 E kérdésekkel, amelyeket együtt kell vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a 2008/95 irányelv 7. cikkének (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy a védjegy jogosultja felléphet valamely gyógyszer párhuzamos importőr általi folyamatos forgalomba hozatalával szemben, amennyiben ez az importőr új kiszerelésbe csomagolta át e gyógyszert, és azon újra elhelyezte a védjegyet.
- 14 E tekintetben emlékeztetni kell arra egyfelől, hogy a védjegyek konkrét célja a védjegyet viselő termék eredetének szavatolása, és a terméknek valamely harmadik személy általi, a jogosult engedélye nélkül történő átcsomagolása valós veszélyt teremthet e származási garancia tekintetében (lásd analógia útján: 2007. április 26-i Boehringer Ingelheim és társai ítélet, C-348/04, EU:C:2007:249, 14. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 15 Másfelől rá kell mutatni arra, hogy a 2008/95 irányelv 7. cikkének (2) bekezdése értelmében a védjegyjogosultnak az átcsomagolás elleni tiltakozása, amennyiben önmagában eltérést eredményez az áruk szabad mozgásának alapelvétől, nem engedhető meg akkor, ha e jognak a jogosult általi gyakorlása az EGT-Megállapodásban részes államok között a kereskedelem rejtett korlátozását képezi az e megállapodás 13. cikkének második mondata értelmében (lásd analógia útján az EUMSZ 36. cikk második mondatát illetően: 2007. április 26-i Boehringer Ingelheim és társai ítélet, C-348/04, EU:C:2007:249, 16. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 16 Az átcsomagolás elleni tiltakozáshoz való jog gyakorlása a védjegyjogosult részéről akkor képez ilyen rejtett korlátozást ez utóbbi rendelkezés értelmében, ha az az EGT-Megállapodásban részes államok között a piacok egymástól való mesterséges elzárásához vezet, és ha az átcsomagolás egyébként olyan módon történik, amely tiszteletben tartja a jogosult jogos érdekeit (lásd analógia útján az EUMSZ 36. cikk második mondatát illetően: 2007. április 26-i Boehringer Ingelheim és társai ítélet, C-348/04, EU:C:2007:249, 17. pont; 2011. július 28-i Orifarm és társai ítélet, C-400/09 és C-207/10, EU:C:2011:519, 24. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 17 Márpedig a védjegyjogosultnak a gyógyszerek átcsomagolása elleni tiltakozása az EGT-Megállapodásban részes államok között a piacok mesterséges elzárásához vezet, amikor az átcsomagolás ahhoz szükséges, hogy a párhuzamosan importált terméket a behozatal államban forgalmazni lehessen (lásd analógia útján: 2007. április 26-i Boehringer Ingelheim és társai ítélet, C-348/04, EU:C:2007:249, 18. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 18 Ugyanis, amint az a Bíróság ítélkezési gyakorlatából következik, valamely tagállamban oltalmat élvező védjegy jogosultjának azon joga, hogy fellépjen az átcsomagolt termékek említett védjegy alatti forgalmazásával szemben, csak annyiban korlátozható, amennyiben az importőr által végzett átcsomagolás ahhoz szükséges, hogy a terméket a behozatal tagállamában forgalmazni lehessen (lásd analógia útján: 1996. július 11-i Bristol-Myers Squibb és társai ítélet, C-427/93, C-429/93 és C 436/93, EU:C:1996:282, 56. pont).
- 19 E megfontolásokból az következik, hogy az olyan változtatást, amely a védjeggyel jelölt gyógyszer teljes átcsomagolásával jár – és ezáltal, jellegénél fogva még a gyógyszer eredeti állapotát is veszélyeztetheti –, a védjegyjogosult megtilthatja, kivéve ha az átcsomagolás a párhuzamosan importált termékek forgalmazhatóságához szükséges, és a jogosult jogos érdekei egyébként biztosítottak maradnak (lásd analógia útján: 2002. április 23-i Boehringer Ingelheim és társai ítélet, C-143/00, EU:C:2002:246, 34. pont; 2007. április 26-i Boehringer Ingelheim és társai ítélet, C-348/04, EU:C:2007:249, 19. pont).
- 20 Ami közelebbről az átcsomagolás szükségességét illeti, azt a behozatal tagállamában történő forgalomba hozatal idején fennálló körülményekre tekintettel kell elemezni, amely körülmények objektíve szükségessé teszik az átcsomagolást azért, hogy a gyógyszert ezen államban a párhuzamos importőr forgalmazni tudja. A védjegyjogosult átcsomagolás elleni fellépése nem indokolt, ha meggátolja a behozott termék behozatali piacra történő tényleges belépését (lásd analógia útján: 1999. október 12-i Upjohn-ítélet, C-379/97, EU:C:1999:494, 43. pont; 2002. április 23-i Boehringer Ingelheim és társai ítélet, C-143/00, EU: C:2002:246, 46. pont).
- 21 Különösen rá kell mutatni mindenekelőtt arra, hogy a védjegy jogosultja nem léphet fel a termék átcsomagolásával szemben, ha a kiszereles a jogosult által az EGT-Megállapodásban részes azon államban alkalmazott csomagban, ahol az importőr a terméket vásárolta, nem értékesíthető a behozatal államban, többek között azért, mert valamely szabály vagy nemzeti gyakorlat alapján ott csak bizonyos méretű kiszereles engedélyezett, az egészségbiztosítási szabályok a gyógykezelés költségeinek megtérítését a kiszereles méretétől teszik függővé, vagy egyéb mellett a szakmai csoportok és egészségbiztosítási intézetek által javasolt szabványos méreteken alapuló, orvosi rendelvényre vonatkozó kialakult gyakorlat miatt (lásd analógia útján: 1996. július 11-i Bristol-Myers Squibb és társai ítélet, C-427/93, C-429/93 és C-436/93, EU:C:1996:282, 53. pont).

- 22 Ezenfelül, amennyiben a védjegyjogosult az importáló államban – az ott hatályos szabályokkal és fennálló gyakorlattal összhangban – többféle kiszereletet használ, úgy annak megállapítása, hogy e kiszereletek egyikét az exportáló EGT-Megállapodásban részes államban is forgalmazzák, nem elegendő azon következtetés igazolásához, miszerint az átcsomagolás szükségtelen. A piacok elzárását jelentené ugyanis, ha az importőr a terméket csak az adott termék piacának egy részén tudná értékesíteni (lásd analógia útján: 1996. július 11-i Bristol-Myers Squibb és társai ítélet, C-427/93, C-429/93 és C-436/93, EU:C:1996:282, 54. pont).
- 23 Végül a párhuzamos importőrre hárul annak bizonyítása, hogy fennállnak olyan feltételek, amelyek teljesülése megakadályozza, hogy a védjegyjogosult törvényes formában felléphessen a gyógyszerek későbbi forgalmazásával szemben (lásd analógia útján: 2007. április 26-i Boehringer Ingelheim és társai ítélet, C-348/04, EU:C:2007:249, 52. pont).
- 24 Jelen esetben az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből az következik, hogy az EGT-Megállapodás minden olyan részes államában, ahol a Klyxet forgalomba hozták, ideértve az alapeljárásban érintett államokat, a Ferring azt azonos kiszereletben forgalmazza.
- 25 Ezzel szemben a Bíróság rendelkezésére álló információkból nem következik, hogy a jelen ítélet 21. pontjában kifejtett helyzetek valamelyikének fennállása bizonyítást nyert volna jelen esetben, vagy hogy a forgalomba hozatal idején fennálló egyedi körülmények gátolták volna a Klyx dán piacra történő tényleges belépését.
- 26 A kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia, hogy a jelen ítélet 21. pontjában hivatkozott körülmények közül egy vagy több fennáll-e az alapeljárásban. Ha nem ez a helyzet, a védjegyjogosult felléphet a vitatott átcsomagolás ellen, amennyiben a párhuzamos import tárgyát képező termék forgalmazható ugyanolyan csomagolásban Dániában, mint amilyenben azt Norvégiában forgalmazzák.
- 27 Az Orifarm írásbeli észrevételeiben azt állítja, hogy a piacok elzárása az átcsomagolás elleni fellépéssel együtt járó következmény, amennyiben az importőr csak akkor tud belépni a Klyx egy adagot tartalmazó csomagolásának dán alpiacára, ha a terméket ugyanilyen kiszereletben hozza be Norvégiából. Így a vitatott átcsomagolás nélkül a behozott terméket csak a dán piac egy korlátozott részén lehetne forgalmazni.
- 28 E tekintetben meg kell állapítani, hogy az ügy iratai nem tartalmazzak olyan elemet, amelyből megállapítható lenne, hogy a Klyx tízadagos kiszereletének piaca a behozatal állama, azaz Dánia piacának csak egy korlátozott részét jelentené. Mindazonáltal a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia, hogy ez a feltétel az alapeljárásban teljesül-e.
- 29 Ilyen körülmények között a feltett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy a 2008/95 irányelv 7. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a védjegyjogosult felléphet egy gyógyszer párhuzamos importőr általi folyamatos forgalomba hozatala ellen, ha az importőr a gyógyszert új kiszereletbe csomagolta át, és újra elhelyezte rajta a védjegyet, amennyiben egyfelől a szóban forgó gyógyszer forgalmazható ugyanabban a kiszereletben az EGT-Megállapodásban részes behozatali államban, mint az EGT-Megállapodásban részes kiviteli államban, és másfelől az importőr nem bizonyította, hogy a behozott terméket a behozatal állama piacának csak egy korlátozott részén forgalmazhatná, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

A költségekről

- 30 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

A védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2008. október 22-i 2008/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a védjegyjogosult fellephet egy gyógyszer párhuzamos importőr általi folyamatos forgalomba hozatala ellen, ha az importőr a gyógyszert új kiszereelésbe csomagolta át, és újra elhelyezte rajta a védjegyet, amennyiben egyfelől a szóban forgó gyógyszer forgalmazható ugyanabban a kiszereelésben az Európai Gazdasági Térségről szóló, 1992. május 2-i megállapodásban részes behozatali államban, mint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes kiviteli államban, és másfelől az importőr nem bizonyította, hogy a behozott terméket a behozatal állama piacának csak egy korlátozott részén forgalmazhatná, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

Aláírások